

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ «Фармакологічний супровід у сфері фізичної культури і спорту»

Ступінь вищої освіти - Бакалавр
Спеціальність – **017 Фізична культура і спорт**
Освітньо-професійна програма – Фізична культура і спорт
Рік навчання - 4, семестр 8
Форма навчання - денна
Кількість кредитів ЄКТС - 4
Мова викладання - українська

Викладач курсу
Контактна інформація
викладача (e-mail)
Сторінка курсу в eLearn

д.мед.н., професор Ткач Геннадій Федорович
(044)258-42-63
tkachgf@nubip.edu.ua

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Метою навчальної дисципліни «Фармакологічний супровід у сфері фізичної культури і спорту» є надання студентам знань та розуміння фармакологічних аспектів використання лікарських засобів та дієтичних добавок у контексті фізичної активності і спорту.

Завдання дисципліни є:

1. Розуміння фармакологічних аспектів: Ознайомлення з принципами дії різних препаратів та добавок, їх впливом на організм і фізичні показники.
2. Етична та безпечна практика: Навчання студентів дотримуватися етичних стандартів і забезпечувати безпечність при використанні фармакологічних засобів у спорті.
3. Розуміння ризиків і переваг: Аналіз ризиків та користі використання конкретних препаратів і добавок для підтримки фізичної активності.
4. Підготовка фахівців: Підготовка спеціалістів, які можуть відповідально та компетентно використовувати фармакологічні засоби та добавки у спорті та фізичній культурі.

Основні результати навчання та набуття компетентності, які вони формують:

- **Інтегральна компетентність**

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері фізичної культури і спорту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів наук з фізичного виховання і спорту, та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

- **Загальні компетентності (ЗК):**

ЗК 1. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.

- **Фахові (спеціальні) компетентності (СК):**

СК 5. Здатність зміцнювати здоров'я людини шляхом використання рухової активності, раціонального харчування та інших чинників здорового способу життя.

СК 7. Здатність застосовувати знання про будову та функціонування організму людини.

- **Результати навчання (РН):**

РН 14. Застосовувати у професійній діяльності знання анатомічних, фізіологічних, біохімічних, біомеханічних та гігієнічних аспектів занять фізичною культурою і спортом.

СТРУКТУРА КУРСУ

Тема	Години (л/ п/ср)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
4 курс 8 семестр				
Змістовний модуль 1. Основи фармакології та їх застосування в фізичній культурі і спорті				
Тема 1.1. Основні поняття фармакології.	2/2/5	Знати Основні поняття та принципи фармакології в контексті фізичної активності. Взаємодія фармакологічних препаратів із фізіологічними процесами в організмі. Фармакокінетика та фармакодинаміка в контексті спортивної діяльності.	<i>Підготовка до лекцій</i> (попереднє ознайомлення з презентацією та повнотекстовою лекцією в eLearn чи іншій мережі). <i>Виконання та здача практичної роботи</i> (Написання доповідей, підготуватися до обговорення питань тем на практичних заняттях). <i>Виконання самостійної роботи</i> (опрацювання тем самостійної роботи за модулем та ведення конспекту). <i>Підготовка та написання модульної контрольної роботи</i> (виконання тестових завдань на заняті чи в eLearn)	Згідно політики оцінювання та розподілу балів, які формують підсумкову оцінку студента з дисципліни
Тема 1.2. Взаємодія фармакології та фізичної активності.	2/2/5	Вплив фармакологічних засобів на енергетичний обмін та аеробно-анаеробні процеси. Ознаки та наслідки недоброякісного використання фармакологічних препаратів. Роль фармакології у профілактиці та лікуванні спортивних травм.		
Тема 1.3. Основи фармакокінетики та фармакодинаміки для спортсменів.	2/2/5	Використання допінгу та етичні аспекти в спортивній фармакології. Основи фармакологічної підтримки тренувального процесу в різних видах спорту. Фармакологічні аспекти оптимізації тривалості та інтенсивності фізичних навантажень.		
Тема 1.4. Ергогенні аспекти фармакології в спорті.	2/2/5	Сучасні тенденції у фармакологічному супроводі спортивних заходів та змагань. Вміти Обирати та застосовувати фармакологічні засоби відповідно до завдань тренувань. Аналізувати потенційні ризики та користь від використання фармакологічних препаратів.		
Тема 1.5. Допінг та антидопінгова політика.	2/2/5	Планувати та контролювати дії фармакологічних засобів в тренувальному процесі. Розрізняти допінг та легальне використання фармакологічних препаратів. Впроваджувати заходи з профілактики та лікування спортивних травм з використанням фармакології.		
Тема 1.6. Фармакологічні аспекти відновлення та реабілітації у спорті.	2/2/5	Етично оцінювати ситуації, пов'язані з фармакологічним супроводом спортивної діяльності. Підбирати індивідуальні схеми фармакологічної підтримки для спортсменів різних видів. Оцінювати та регулювати вплив фармакологічних препаратів на енергетичний обмін.		
Тема 1.7. Індивідуалізація фармакотерапії для спортсменів.	2/2/5	Практично використовувати фармакологічні засоби для підвищення тренувальної ефективності. Вести консультації та надавати інформацію щодо безпеки та раціонального використання фармакологічних препаратів в спорті.		
Змістовний модуль 2. Сучасні тенденції та інновації в фармакологічному супроводі фізичної культури і спорту				

Тема 2.1. Новітні фармакологічні засоби у спорті.	2/2/5	Знати • Сучасні тенденції у використанні фармакологічних засобів в різних галузях фізичної активності. • Інноваційні методи та підходи до фармакологічного супроводу спортсменів. • Новітні досягнення у створенні та застосуванні ергогенних засобів.	<i>Підготовка до лекцій</i> (попереднє ознайомлення з презентацією та повнотекстовою лекцією в eLearn чи іншій мережі).	Згідно політики оцінювання та розподілу балів, які формують підсумкову оцінку студента з дисципліни
Тема 2.2. Генетична фармакологія у спорті.	2/2/6	• Вплив нових технологій на розвиток фармакології у спортивній медицині. • Особливості та переваги використання натуральних аналогів фармакологічних речовин. • Зміни в легіслації та антидопінгові стандарти у сфері фармакологічної підтримки.	<i>Виконання та задача практичної роботи</i> (Написання доповідей, підготуватися до обговорення питань тем на практичних заняттях).	
Тема 2.3. Фармакогеноміка та персоналізована медицина.	2/2/6	• Технологічні інновації в області контролю за використанням фармакологічних препаратів. • Сучасні методи діагностики та моніторингу впливу фармакологічних засобів на організм. • Інтеграція фармакології та інших областей науки для оптимізації тренувального процесу.	<i>Виконання та задача практичної роботи</i> (Написання доповідей, підготуватися до обговорення питань тем на практичних заняттях).	
Тема 2.4. Фармакологічні аспекти взаємодії з іншими методами фізіотерапії.	2/2/6	• Природні та штучні фактори, які можуть впливати на ефективність фармакологічного супроводу. Вміти • Оцінювати та впроваджувати новітні підходи до фармакологічного супроводу.	<i>Виконання самостійної роботи</i> (опрацювання тем самостійної роботи за модулем та ведення конспекту).	
Тема 2.5. Фармакологічний моніторинг та контроль.	2/2/5	• Розробляти індивідуальні схеми фармакологічної підтримки, враховуючи інноваційні методи. • Взаємодіяти з іншими фахівцями для розробки інтегрованих підходів у фармакології. • Використовувати сучасні методи діагностики та моніторингу фармакологічних впливів.	<i>Підготовка та написання модульної контрольної роботи</i> (виконання тестових завдань на заняті чи в eLearn)	
Тема 2.6. Фармакологія та спортивна психологія.	2/2/5	• Сприймати та аналізувати інформацію про нові фармакологічні засоби та технології. • Враховувати етичні та юридичні аспекти в застосуванні сучасних фармакологічних методів. • Адаптувати підходи фармакологічної підтримки до специфічних вимог різних видів спорту. • Забезпечувати безпеку та ефективність використання інноваційних фармакологічних засобів. • Поєднувати традиційні та сучасні методи фармакологічного супроводу для досягнення максимального ефекту. • Надавати консультації та вести навчальні програми з сучасних підходів до фармакологічної підтримки в спорті.	<i>Підготовка та написання модульної контрольної роботи</i> (виконання тестових завдань на заняті чи в eLearn)	

УТВОРЕННЯ ОЦІНКИ ЗА КУРС

Оцінка за курс утворюється з оцінки навчальної роботи, що складає 70% ваги, та оцінки за підсумкову атестацію (залік), що складає 30% ваги.

Більш детальний розподіл балів за різні види роботи подано у таблиці 1.

Таблиця 1

Розподіл балів, які формують підсумкову оцінку студента з дисципліни

Види діяльності	К-ть балів
Змістовний модуль 1.	100
Відповіді студентів на практичному занятті за Темою 1	5
Відповіді студентів на практичному занятті за Темою 2	5
Відповіді студентів на практичному занятті за Темою 3	5
Відповіді студентів на практичному занятті за Темою 4	5
Відповіді студентів на практичному занятті за Темою 5	5
Відповіді студентів на практичному занятті за Темою 6	5
Відповіді студентів на практичному занятті за Темою 7	5
Відповіді студентів на практичному занятті за Темою 8	5
Відповіді студентів на практичному занятті за Темою 9	5
Відповіді студентів на практичному занятті за Темою 10	5
Наявність конспектів за темами самостійної роботи	20
Модульна контрольна робота. Виконання 30 тестових завдань за тематикою змістовного модуля	30
Змістовий модуль 2.	100
Відповіді студентів на практичному занятті за Темою 11	5
Відповіді студентів на практичному занятті за Темою 12	5
Відповіді студентів на практичному занятті за Темою 13	5
Відповіді студентів на практичному занятті за Темою 14	5
Відповіді студентів на практичному занятті за Темою 15	5
Відповіді студентів на практичному занятті за Темою 16	5
Відповіді студентів на практичному занятті за Темою 17	5
Відповіді студентів на практичному занятті за Темою 18	5
Відповіді студентів на практичному занятті за Темою 19	5
Відповіді студентів на практичному занятті за Темою 20	5
Наявність конспектів за темами самостійної роботи	20
Модульна контрольна робота. Виконання 30 тестових завдань за тематикою змістовного модуля	30
Всього за види діяльності (Рейтинг навчальної роботи - Рн.р.)	70
Екзамен (Рейтинг підсумкової атестації – Rat.)	30
Рейтингова оцінка навчальної дисципліни – Рн.д.	100

Шкала оцінювання студентів

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	Презентації, тестові завдання, доповіді, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу викладача за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності:	Презентації, тестові завдання, доповіді повинні бути оформлені згідно зразку та мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

Рекомендовані джерела інформації

Основні:

1. Дороговоз С.М., Страшний В.В. Фармакологія на допомогу лікарю, провізору та студенту. Підручник-довідник. Харків, 2018. 480 с.
2. Платонов В.Н. Двигательные качества и физическая подготовка спортсменов. Киев. Олимп. лит-ра. 2017. 656 с.
3. Допинг и эргогенные средства в спорте / под ред. В. Н. Платонова. Киев : Олимпийская литература, 2015. 576с.
4. Олійник А.М. Фармакологічна реабілітація в спорті: посібник для студентів вищих навчальних закладів / А.М.Олійник, В.С.Грушко, О.В.Олійник. Тернопіль, 2020. 165 с.
5. Чекман І. С. Фармакологія. Підручник / І. С. Чекман, Н. О. Горчакова, В. А. Туманов. К.: Вища шк., 2019. 598 с: іл.
6. Клиническая фармакология : Учеб. для студ. высш. учеб. заведений : В 2 т. Т. 1 / Авт.: С. В. Налетов, И.А. Зупанец, Т. Д. Бахтеева и др.; Под ред. И. А. Зупанца, С. В. Налетова, А. П. Викторова; Нац. фарм. ун-т. Х. : Изд-во НФаУ : "Золотые страницы", 2015. 446, [2] с. - Библиогр.: с. 442-446.
7. Фармацевтичні та медико-біологічні аспекти ліків. Перцев І. М., Пімінов О. Х., Слободянюк М. М. та ін. Навчальний посібник / За ред. І. М. Перцева. Вінниця: Нова книга, 2017. 728 с.
8. Клінічна фармакологія і фармакотерапія в гастроентерології / За ред. Крайдашенка О.В., Нальотова С.В.- Донецьк: Цифрова типографія, 2007. 92 с.
9. Фармакологія та клінічна фармакологія. Побічна дія лікарських засобів та фармакологічний нагляд за безпекою застосування ліків в Україні / Чекман І.С., Вікторов О.П., Мазур І.А., Беленічев І.Ф. та ін.- Запоріжжя; Київ, 2007. 77 с.
10. Фармацевтичні та медико-біологічні аспекти ліків. Перцев І. М., Пімінов О. Х., Слободянюк М. М. та ін. Навчальний посібник / За ред. І. М. Перцева. Вінниця: Нова книга, 2007. 728 с.
11. Фармакологія спорту / под общ. ред. С.А. Олейника, Л.М. Гуниной, Р.Д. Сейфуллы. Киев: Олимпийская литература, 2010. 639 с.
12. Питание спортсменов ; пер. с англ. / под ред. Кристин А.Розенблум. Киев : Олимпийская литература, 2011. 535 с.

Додаткові:

13. Гунина Л. М. Механизмы влияния антиоксидантов при физических нагрузках. Наука в Олимп. Спорте. №1. 2016. С.25–32.
14. Земцова І. І. Сучасні концепції харчування спортсменів. Спортивна медицина. Житомир : Олимп. л-ра, 2012. С.77-84.
15. Клиническая фармакология : Учеб. для студ. высш. учеб. заведений: В 2 т. Т. 2 / Авт.: С. В. Налетов, И. А. Зупанец, Т. Д. Бахтеева и др.; Под ред. И. А. Зупанца, С. В. Налетова, А. П. Викторова ; Нац. фарм. ун-т. Х. : Изд-во НФаУ : "Золотые страницы", 2015. 398, [2] с. Библиогр.: с. 394-398.
16. Платонов В.Н. Система подготовки спортсменов в олимпийском спорте. Общая теория и её практическое применение. К. : Олимп. лит-ра, 2015. Кн.1. 2015. 680 с.

17. Ровний А. С. Фізіологія спортивної діяльності. Харків : ХНАДУ. 2015. 556 с.
18. Gutman, Jimmy. Glutathione (GSH) - Your Body's Most Powerful Protector. 2002, p. 269.
19. Johnson J.H., Haskwits E.M., Brehm B.A. A. Nutrition and performance / Applied sports medicine for coaches. 2009. P.141-166.
20. Shaw G, Boyd KT, Burke LM, Koivisto A. Nutrition for swimming. Int J Sport Nutr Exerc Metab. 2014;24(4): 360-72.
21. Stromme S.B. and Flaim K.E. The effects of exercise on serum total antioxidant activity and the influence of training in humans / S.B. Stromme, K.E. Flaim // Abstr. Sci. Meet. Physiol. Soc. J. Physiol. Proceed. 2008. p. 144.